

Процент 65-ккэ нахьыбэ хъугъэ

2021-рэ илъэсым ищылэ мазэ щегъэжагъэу
Юныгъом нэс Адыгеим фэтэр мини 3,5-рэ
щатыгъ. Ахэм эккэмккы квадратнэ метрэ
мин 269,2-рэ арыль, блэккыгъэ илъэсым
мыш фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, ар
проценти 165,4-рэ мэху.

Псэуплэхэр эккэ пштэмэ, ахэм арыль
квадратнэ метрэ мин 66,3-р ккэлэ чы-
плэхэм ащатыгъэх. 2020-рэ илъэсым
ищылэ-Юныгъо мазэхэм ягъэпшагъэмэ,
проценти 103,2-рэ ар мэху. Къоджэ
псэуплэхэм ащашыгъэр квадратнэ метрэ
мин 203-рэ, ыпэрэ илъэсым мыш фэдэ
иуахътэ егъэпшагъэмэ, а пчъагъэр фэди
2,1-ккэ нахьыб.

Унэу атыгъэр эккэ пштэмэ, процент
66,7-р унэе псэуплэхэм ателытагъ,
ыпэрэ илъэсым ар процент 64,6-рэ
хъуштыгъэ.

Адыгэ Республикэм псэолъэшлын-
ккэ, транспортккэ, псэуплэ-коммуналь-
нэ ыккы гъогу хъызмэтымккэ и Мини-
стерствэ къызэрэщалауагъэмккэ, пстэум-
ккы унэе псэуплэ мин 1,3-рэ республикэм
щатыгъ, ахэм квадратнэ метрэ мини
179,7-рэ арыль, блэккыгъэ илъэсым
егъэпшагъэмэ, ар проценти 170,9-рэ
мэху.

Игъэккотыгъэу хагъэунэфыккыщт

Лъэпккы зыккыныгъэм и Мафэ ихэгъэунэфыккын
фэгъэхыгъэ мэфэккы лффтхъэбзэ шхъалэхэм ащыщ
Урысыем щыпсэурэ лъэпккхэм якультурэ ыккы
яискусствэ ифестивалэу къалэу Ростов-на-Дону
щызэхашэщтыр. Ар шэклогъум и 4-м рагъэккыщт,
Ккыблэ федеральнэ шольырым итворческэ куп анахъ
дэгъухэм зыккышагъэлъэгъошт.

Мэфэккы концертным хэлэжьэщтых
Адыгэ Республикэм и Ккэралыгъо
ансамблэу «Ислъамьер», Ккырым
филармонием и ансамблэу «Джаз-ран-
деву», купэу «Хор Турецкого» зы-
филхэрэр, Ккыалмыккы Республикэм и
Ккэралыгъо хорэу А.Цебековым ыцкэ
зыхъырэр, Астрахань ыккы Волгоград
жккэралыгъо ансамблэхэр, нэмыккыхэри.

Шэклогъум и 4-м мафэм сыхъатыр
12-м къышчыублагъэу телеканалэу «Дон-
24-м» ыккы Интернетымккэ (ссылкэу)
«<https://www.donland.ru/video/728/>» зы-
филорэм концертыр къагъэлъэгъошт.
Джащ фэдэу искусствэм илофышкэ
цкэрылохэр цыфхэм къафэгъушлоштых.
Ахэм ащыщых Никас Сафроновыр, Юрий
Башмет, Михаил Турецкэр.

Лъэпкъ проектхэр

Гъогухэр щынэгъончъэнхэр
проектым ипшъэрылъ шъхьаI

Лъэпкъ проектэу «Щынэгъончъэ, шэпхъэшлэхэм адиштэрэ гъогухэр» зыфиорэм ипшъэрылъ шъхьалэ гъэнэфагъэ — гъогухэр щынэгъончъэнхэр ары. Ащ фэшI гъогу Iахъэу агъэцкIэжырэ асфальтэу телъыр зэрэзблахъурэм имызакъоу, инфраструктурэри агъэпсы.

2021-рэ ильэсэу тызхэтыр пштэмэ, гъогу тамыгакIау 303-рэ, нэфрыгъозэ мини 2-м ехъу ащагъэуцхэ, гъогур Iлоу зыгъоцырэ псэуалъэу метрэ миллионрэ мин 645-рэ, лъэсрыкIо гъогу метрэ миллионрэ мин 600-рэ, ар хэзыушъхьафыкIырэ псэуалъэу мин 284-рэ, чэщырэ нэфынэнхэм пае электричествэм икIуапIэу метрэ миллионрэ 411-рэ ащагъэпсыхт.

Адыгеим гъогоу шагъэцкIэжырэми мыщ фэдэ IофшIэнхэр ащызэшлуахы. ЛъэсрыкIо гъогоу, зэпырыкIыпIэу агъэпсыхэрэм, чэщрэ ахэр

нэфынэнхэу зэрашIыхэрэм, видеокамерэу ащагъэуцхэрэм шуагъэ къаты.

ГухэкIми, республикэм игъогухэм мэзи 9-м хъугъэ-шлагъэу атехъухагъэхэм ахэкIодагъэр, гъэрэкIо ащ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, процент 11-кIэ, (ар нэбгырэ 60) нахьыбэ хъугъэ. ГъогурыкIоным ишапхъэхэр зэраукъохэрэр, ешъуагъэхэу рулым зэрэкрIытIысхъэхэрэр ары нахьыбэрэмкIэ тхьамыклагъор къызхэкIырэр.

ГъогурыкIоным щынэгъончъэным фэгъэхьыгъэ зэхэсыгъоу АР-м и Лышъхъэу КъумпIыл Мурат тхьамэтагъор зыщызэрихьагъэм кIэлэцIыкIухэм гъогу хъугъэ-шлагъэхэм шъобжхэр ахамыхынхэм фытегъэпсыхъэгъэ пэшIорыгъэш IофшIэнхэм нахьыбэу анаIэ атырагъэтынэу ащ фэгъэзагъэхэм къащыфигъэпытагъ.

— КIэлэцIыкIухэр гъогухэм

ГИБДД-м къызэритыгъэмкIэ, Урысыем ишъольырхэм ягъогухэм 2021-рэ ильэсым имэзи 9 хъугъэ-шлагъэу атехъухагъэр блэкIыгъэ 2020-м ащ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, проценти 10-кIэ нахь макIэ хъугъэ.

зэрэщызекIонхэ фаем фегъэджэгъэнхэм МВД-м ыкIи гъэсэнэгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ Министертвэм япашэхэм шъуналэ тежыгъэт. Ешъуагъэу рулым кIэрытIысхъэрэ водителъхэм пхъэшагъэ хэлъэу пшъэдэкIыж ахьын фае. Хъугъэ-шлагъэ пэпчъ район СМИ-хэм къащыжыгъэ-лъагъу. ГИБДД-мрэ гъогухэм афэгъэзэгъэ ведомствэхэмрэ зэпэблагъэу Iоф зэдашIэмэ шуагъэ къызэритыштыр зыщышъумыгъэгъупш. Инспекторхэм къагъэнафэрэр хэзыгъэ имылэу гъэцкIэгъэныр шIокI зымылэ Iоф, — къылуагъ республикэм ипашэ.

КIэлэцIыкIухэм
шъобжхэр
хамыхынхэу

Гъогу хъугъэ-шлагъэхэм шъобжхэр ахэзыхырэ кIэлэцIыкIухэм япчъагъэ нахь макIэ шыгъэным фытегъэпсыхъагъэу къэралыгъом щызэхашэхэрэм ащыщ онлайн-олимпиадэу «Гъогу щынэгъончъэхэр» зыцIэр.

Лъэпкъ проектэу «Щынэгъончъэ, шэпхъэшлэхэм адиштэрэ гъогухэр» зыфиорэм къыдыхэ-лътытагъэу, ар блэкIыгъэ ильэсым итыгъэгъэзэ мазэ зэхашэгъагъ, а 1 - 4-рэ классхэм арыс кIэлэеджакIохэр хэлэжыагъэх.

ГъогурыкIоным ишапхъэхэр зэрашIэрэмкIэ ахэр зэнэкъокъугъэх. «Учи.ру» зыфиорэ интернет платформэм ар щыкIуагъ, тхьамэфитIум къыкIоцI нэбгырэ миллиони 2,2-рэ хэлэжыагъ.

Ащ фэдэу нэбгырабэмэ зэрашIогъэшIэгъоныгъэм олимпиадэр игъо дэдэу зэрэщытыр къыушыхъатыгъ. Ащ фэшI мыгъи зэхашагъ. Шэклогъум и 1-м Iофтхьабзэр рагъэжыагъ, и 19-м нэс кIоцт, а 1 — 9-рэ классхэм арыс кIэлэеджакIохэр зэкIэ хэлэжыэнхэ альэкIышты.

ГъэрэкIо фэдэу Iофтхьабзэр «Учи.ру» зыфиорэ интернет платформэм щыкIоцт. ЗишIэныгъэ зыуплэкIумэ е хэзыгъахъомэ зышIоигъохэм апэ ащ зыщатхын, етIанэ олимпиадэм инэкIубгъо ихъанхэ фае. Зэнэкъокъум хэлэжыэнхэм ыпэкIэ зауплэкIужынынэуи кIэлэеджакIохэм амал яI, ны-тыхэр къыздырагъэлэнхэу къыдэлъытагъ.

Шъугу къэтэгъэкIыжы, лъэпкъ проектэм пшъэрылъ шъхьалэу илэр гъогурыкIоным щынэгъончъэныр ары.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ
и Указ

Урысые Федерацием и Президент 2021-рэ ильэсым чъэпыогъум и 20-м ышIыгъэ Указэу N 595-р зытетэу «2021-рэ ильэсым ичъэпыогъу-шэклогъу мазэхэм мылофшIэгъу мафэу къахэфэштхэр Урысые Федерацием щыгъэнэфэгъэнхэм ехьыллагъ» зыфиорэм игъэцкIэнкIэ амалэу зэрэхьаштхэм афэгъэхьыгъ

Урысые Федерацием и Президент 2021-рэ ильэсым чъэпыогъум и 20-м ышIыгъэ Указэу N 595-р зытетэу «2021-рэ ильэсым ичъэпыогъу-шэклогъу мазэхэм мылофшIэгъу мафэу къахэфэштхэр Урысые Федерацием щыгъэнэфэгъэнхэм ехьыллагъ» зыфиорэм гъэцкIэгъэным фэшI **унашъо сэшIы**:

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкIэкIо къулыкIухэм, Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие:

1) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан къулыкIушIэхэм, Урысые Федерацием и Президент 2021-рэ ильэсым чъэпыогъум и 20-м ышIыгъэ Указэу N 595-р зытетэу «2021-рэ ильэсым ичъэпыогъу-шэклогъу мазэхэм мылофшIэгъу мафэу къахэфэштхэр Урысые Федерацием щыгъэнэфэгъэнхэм ехьыллагъ» зыфиорэм («Правовой къэбархэмкIэ официалънэ интернет-порталыр, www.pravo.gov.ru, чъэпыогъу, 2021) (ыужкIэ Урысые Федерацием и Президент и Указ Iлозэ дгъэ-кIоцт) иа 1-рэ пункт щыгъэнэфэгъэ мылофшIэгъу

мафэхэм къулыкIухэм яIофшIэн зэхэзыщэшт Iо-фышIэхэм япчъагъэ зыфэдиштыр агъэнэфэнэу;

2) Урысые Федерацием и Президент и Указ иа 1-рэ, иа 5-рэ пунктхэр къафэIорышIэрэ организацие-хэм агъэцкIэнхэм анаIэ тырагъэтынэу.

2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ инэмыкI къулыкIухэм, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо къулыкIухэм, чIыпIэ зыгъэIорышIэжынымыкIэ икIулыкIухэм игъо афэлъэгъуэнэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан къулыкIушIэхэм, муниципалънэ къулыкIушIэхэм, Урысые Федерацием и Президент и Указ иа 1-рэ, иа 5-рэ пунктхэм адиштэу къулыкIухэм яIофшIэн зэхэзыщэрэ IофышIэхэм япчъагъэ агъэнэфэнэу.

3. Урысые Федерацием и Президент и Указ иа 1-рэ пункт зигугъу къышIырэ мылофшIэгъу мафэхэм шапхъэу агъэнэфагъэхэм адиштэу Адыгэ Республикэм мыщ фэдэ иорганизацие-хэм Iоф ашIэнэу гъэнэфэгъэнэу:

1) псауныгъэм икIэухъумэн фэгъэзэгъэ организа-

цие-хэм;

2) культурэмкIэ организацие-хэм (театрэхэм, музейхэм, къэгъэлъэгъуапIэхэм, тхьыеджакIэхэм) Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу 2020-рэ ильэсым гъэт-хапэм и 18-м ышIыгъэ Указэу N 27-р зытетэу «Гъэлъэшыгъэ шIыкIэм тетэу Iоф зашIэрэ режимым зэрэтэхэхэрэм ехьыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуыгъагъэхэр, 2020, N 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; 2021, N 1, 2, 3, 4, 7, «Правовой къэбархэмкIэ официалънэ интернет-порталыр, www.pravo.gov.ru, чъэпыогъу) къыщыдэлъытэгъэ шапхъэхэр агъэцкIэхэ зыхъукIэ.

4. Официалънэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы Указым кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
КЪУМПIЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
чъэпыогъум и 25-рэ, 2021-рэ ильэс
N 149

Коронавирусым пэшлуклорэ вакцинацием илъэхъан сыда пшлэн фаер ыкӀи пшлэ мыхъущтыр?

Прививкэр пшыным ыпэкӀэ ащ аллергии кыуимытыным фэшӀ антигистамин лэзэгъу уцхэм уяшъонэу шыта? Сыдэуцтэу прививкэм зыфэбгъэхъазырыщта ыкӀи ар зыпшыхэ нэуж сыда пшлэн фаер? Прививкэм ыпэкӀэ ыкӀи ыужкӀэ антигистамин уц уешъагъэмэ, температурэр кыдэмыклоеным ыкӀи укол ашыгъэ чыплэр мыузыным ишъагъэ кьекыщта? Мыщ фэдэ упчӀэхэм яджэуапхэр кьаратыжы Роспотребнадзорым илофышӀэхэм.

- Коронавирусым пэшлуклорэ прививкэр пшыным пае ащ лэзэгъу уцхэмкӀэ зыфэбгъэхъазырынуу шытӀэп. ЕтӀани кьэлӀогъэн фае антигистамин лэзэгъу уцхэм имунитетым иягъэ ригъэкӀын зӀрилӀэкӀыщтыр.

Арэу шытми, «аллергический анамнез» зыфилорэ уз гъэтылыгыгъэ зилӀэхэм антигистамин уцыр ящыкӀэгъэн ылӀэкӀыщт. Ренэу а уцхэм яшъохэ хъумэ, прививкэм пае ар зэпагъэу хъуцтӀэп. Адрэхэр антигистамин лэзэгъу уцхэм яшъонхэр ищыкӀагъӀэп.

- Прививкэ ужым пэтху-лутху мэхъуэрэ температурэр кыдэклукӀагъэмэ, пшхъэ узы хъумэ сыда пшлэн фаер?

- ЗӀклӀми ар къяуалӀэрӀэп, арэу шытми, ащ фэдэ нэшанэхэр шъуилӀэхэ хъумэ ащ ушыщынэнэу шытӀэп. Вакцинацием ыуж чӀэц-зымафӀэм кыкӀлоцӀ мыщ фэдэ нэшанэхэр текӀых. ЧыӀалӀэ кыуитымэ парацетамол уешъо хъуцт. Узыр хӀажукӀынымкӀэ хӀапшыкӀэу ишъагъэ кьӀекӀошт ибупрофеным уешъомэ. Мы препаратитлуми температурэр рагъэхы, узыр хӀамыужыныхъаным пэшлуклох ыкӀи ар хагъӀажукӀы.

- ЧыӀалӀэр ыкӀи узыр мӀфӀэ зауӀлӀэ зӀклӀмы-клӀомэ сыда пшлэн фаер?

- Ковид 19-м пэшлуклорэ прививкэр пшыгъэми, коронавирусыр кыппыхъан ылӀэкӀыщт. Вакцинацием илажӀэу ар пфӀлоштӀэп (инфекциер кыппызыгъэхъан вакцинӀэм хӀэлӀӀэп). Вакцинэр зыхалъхъагъэм ыуж тхъамӀафӀыщым кыкӀлоцӀ укъӀэзыухъумэрэ антителихэр лъым хӀэлӀхэ мӀхъу. Ау цыфхэм прививкэ зашлыкӀэ ыпӀэкӀэ фэдэу сакъыныгъэ кызхагъӀӀажырэп, зӀпахырэ узым пэшлуклорэ пкыгъохэр агъӀэфедӀэхэрӀэп, ащ кыхӀэкӀыкӀэ инфекциер къапыхъан ылӀэкӀыщт.

Прививкэ зыхӀэл цыфым пэтху-лутху уз къеу-тӀлагъэмэ, врачым зыфигъэзӀэн ыкӀи ПЦР-тестыр ышӀын фае. ЗыгорӀкӀэ цыфыр прививкэм кымыубытэу коронавирусыр кыппыхъагъэмэ, ковидым зӀрелӀзӀэхэрэ амалхэр агъӀэфедӀэхэзэ загъӀажыжынын фае. Сымаджэ хъугъэм вакцинӀэм иятӀонэрэ лахэ зыхилъхъэ хъуцтӀэп. Экспертхэм зӀрагъӀуныфӀыгъэмкӀэ, вакцинӀэм илахытлурӀи зыхӀэзылъхъагъэхэр зысымаджӀэхӀкӀэ, узыр нахэ псынклӀэу ыкӀи нахэ лӀшӀлэху апӀӀэкӀы.

- Уз гъэтылыгыгъэ зилӀэхэм (гастрит, клӀоцӀ уз, лъыдӀэкӀуаер, нэмыкӀхӀери) сыда ашӀлэнэу шытыр?

- Уз гъэтылыгыгъэ зилӀ цыфхэм пстӀэуми апӀэу вакцинэр зыхалъхъан фае, узыр нахэ псынклӀэу кызыпыхъан зылӀэкӀыщтхэм ахэр ахӀэхъэхш. Арэу шытми, прививкэр зыхамылъхъэзэ врачыр ахэм упчӀӀажыгъу ашӀын фае.

- Вакцинацием ыпӀэ анализхэр птынхуу шыта е зыгъӀуплӀэкӀун фая?

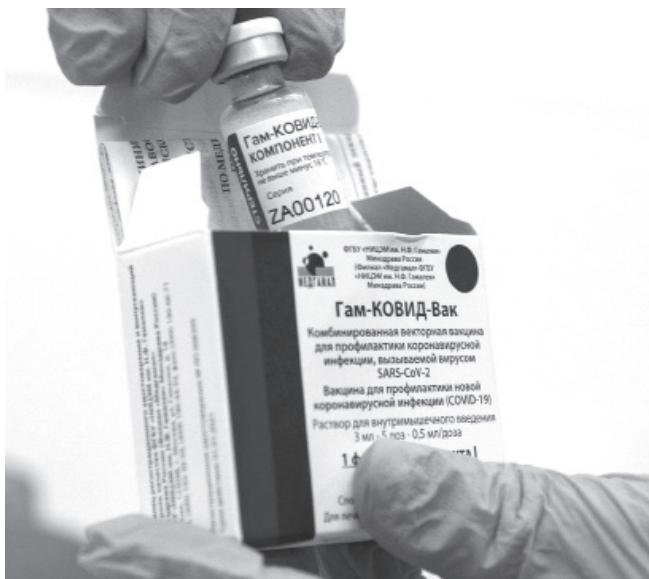
- Ащ фэдэ теубытагъэ шыӀӀӀ. Анахъ шхъалӀер вакцинэр зызщы-хӀагъӀэлъхъащт мафӀэм уипсауныгъэ изытет дӀгъуныр ары. Прививкэ амышӀызэ врачым цыфыр еуплӀэкӀу, лъыдӀэкӀуаер ешы, температурэр зӀрегъащӀӀэ, зӀпахырэ уз илӀмэ кыхӀэгъӀыгъӀэным фэшӀ ыпӀэ, ичый кӀеплтыхъэ. ЫпӀэкӀэ къэмышӀэу корона-вирус узымкӀэ усымӀджагъэмэ ууплӀэкӀуным фэшӀ ПЦР-тестыр пшымэ е антителихэр къэзыгъӀлӀӀэгъорэ анализыр птымэ нахъышӀу.

- Вакцинацием ыпӀэкӀэ узы-гъӀрӀхъатыщт препаратхэм уяшъо хъуцта?

- Ары, хъуцт. ГумӀкӀым, щынӀэм къахӀкӀэу цыфым илӀы-дӀкӀуае зыкӀылӀэтын ылӀэкӀыщт. Арышъ, вакцинэр кызыщыпхалъхъащт мафӀэм ипчӀдыжъ узыгъӀрӀхъатырэ препаратхэм уяшъомэ нахъышӀу.

- ИлӀэсыбз хъугъэу аллергии уз зилӀ цыфым вакцинӀэм иягъэ кьекӀын ылӀэкӀыщта?

- Ары, аллергии зилӀ цыфхэм вакцинӀэм иягъэ къӀӀкӀэу кыхӀэкӀы, ау ащ фӀдӀэхэр бӀп. Прививкэ хамылъхъэзэ мы узыр зӀрилӀер врачым рилӀонэу шыт. Нэужым ащ кырилошт зыхилъхъэмэ нахъышӀу вакцинӀер.

ЛӀпылӀгъу псынклӀэр мыгулӀэрӀмэ

ЗӀпахырэ узэу коронавирусым зызӀриушъомбгъу-гъэм кыхӀэкӀэу цыфхэр гумӀкӀ хӀафагъӀх. Медицине страхованиемкӀэ фондым ыкӀи страховщикхэм я Урысые союз кызӀралӀорӀэмкӀэ, цыфхэм ядаохэр нахъыбӀэу зыфӀгъэхъыгъэр врачыр унӀм къащӀӀн зӀрамылӀӀэкӀырӀэр, ЛӀпылӀгъу псынклӀэм бӀрӀэ зӀрежӀэхэрӀэр, сымӀӀажыщым зӀрамыгъӀгъолъхӀэрӀэр ары. Джащ фӀдӀэу зӀрищыкӀагъэм тетӀэу зӀрамылӀӀӀэхэрӀэм фӀгъӀхъыгъэ даохэр цыфхэм къа-хъы. Ахэм япроцент 17-р коронавирусым епхыгъ.

«Псауныгъэр къӀухъумӀгъӀэным исистемэ коронавирусыр игумӀкӀыгъо шхъалӀэ зӀрӀхъугъэр зӀклӀми ашӀӀ. Тиврачхэм амалыкӀэу шылӀхӀэр кызфагъӀӀӀӀӀӀӀ зӀпахы-рӀэ узым игъӀхъужыныкӀэ шӀӀныгъӀхӀэр зӀра-гъӀгъотых, гъӀӀӀӀыгъэ шӀыкӀлӀм тетӀэу

ЛӀф ашӀӀ», — елӀ КоординационнӀэ советым иоб-щественнӀэ организациеу «Движение против рака» зыфилорӀэм ипащӀэ Николай Дроновым.

Шъагъэ кытӀэу ыпӀкӀэ зыхӀамылъ медицине ЛӀпылӀгъу зӀбгъӀгъотынымкӀэ амалхэр шыӀӀӀх.

«ТикъӀралыгъо ыпӀкӀэ зыхӀамылъ ыкӀи меди-цинӀэ ЛӀпылӀгъу дӀгъу цыфхэм зӀрагъӀгъо-тынымкӀэ страховатъ зызышӀыгъӀхэм яфитыныгъӀхэр къӀухъумӀгъӀхэмкӀэ инс-титут зӀхацӀагъӀэу ЛӀф ешӀӀ. Мыщ ило-фышӀӀхэм цыфхэм медицине ЛӀпылӀгъу арагъӀгъотынымкӀэ яшъагъӀ арагъӀкӀы, джащ фӀдӀэу ищыкӀагъӀэ хъумэ правовой ЛӀ-пылӀгъуи арагъӀгъоты, — елӀ ВСС-м меди-цинӀэ страхованиемкӀэ и Совет хӀтӀэу Надежда Гришинам. — Цыфхэм ягумӀкӀыгъохэр зӀхӀафы-гъӀнӀхэм фэшӀ страховой лыкӀлохэм медицине ор-ганизациехэм зафагъӀаз, медицине ЛӀпылӀгъу тӀрӀз зӀрӀрагъӀгъотырӀэм епхыгъу экспертизэ зӀхӀащ.

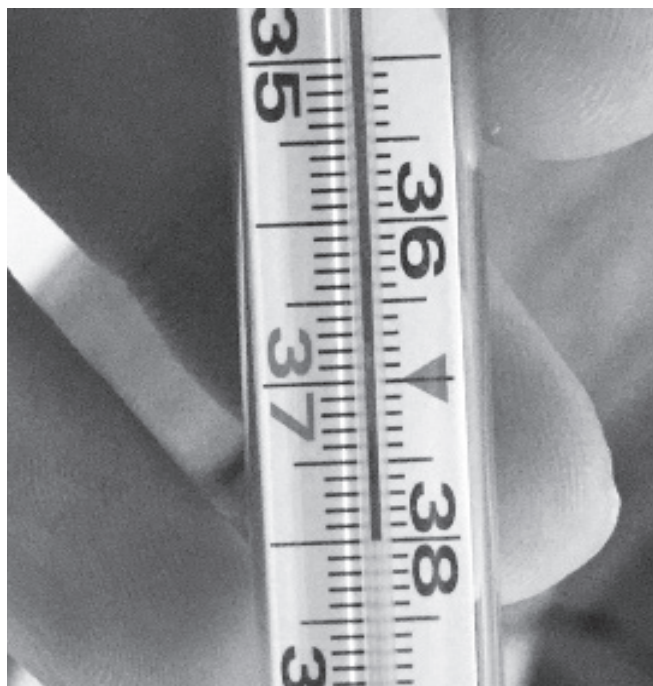
Экспертыр зӀрихъылӀгъэ хъугъэ-шӀагъӀхэм ащыщ:

Страховой медицинӀэ организациеу «Капитал МС» зыфилорӀэм «илиние плъыр» коронавирусыр зилӀм илахыл кытеуагъ. БзылфыгъӀэр мӀфитфӀ ковидым зыщӀӀӀӀӀӀӀӀ гӀспиталым чӀӀӀыгъ, ау изытет нахъ дӀи хъугъэ: жы ыгъотыщтыгъӀӀ, температурэр 40-м нӀсӀэу илагъ. Мыщ дӀажыым илахылхэм къӀаралоштыгъэ сымаджӀэм изытет дӀгъоу. Страховой лыкӀлом сымӀӀджӀ-щым иврач шхъалӀэ зыфигъӀзагъ ыкӀи сымаджӀэр анахъ хылыӀӀхэр зычӀӀӀыным ащӀнӀэу рилуагъ. Ар икӀӀрыкӀӀэу зауплӀӀӀкӀум реанимацием ащӀагъ ыкӀи ищыкӀӀгъэ медицинӀэ ЛӀпылӀгъу рагъӀгъотыгъ.

Джыри зы шыс. Коронавирус узым зыщӀӀӀӀӀӀӀӀ район сымӀӀджӀыщым чӀӀӀыгъэ нӀжӀ-лужъхэм япшъашъӀ ОМС-м игупчӀэ зыфигъӀзагъ. Ащ кызӀрилуагъэмкӀэ, лӀзӀгъу уцхэр икӀоу янӀэ-ятӀэхэм ахалъхъӀыгъӀӀӀӀ, япсауныгъэ изытет нахъ дӀи хъуцтыгъэ. Страховой компанием илофышӀӀэ задӀгъушӀӀэм ыуж сымаджӀхэр икӀӀрыкӀӀэу ауплӀӀӀкӀугъӀх ыкӀи ящыкӀӀгъэ лӀзӀгъу арагъӀгъотыгъ. Мыщ фӀдӀэ шысабӀ къӀӀхъын плӀӀӀыщт.

НӀклубгъор зыгъӀхъазырыгъэр

КИАРЭ ФАТИМ

Къэлэ паркыр зэтырагъэпсыхъашт

Къэлэ паркэу мыгъэ зыныбжъ илъэси 135-рэ хъуштым изэтегъэпсыхъан епхыгъэ лофшлэнхэр Адыгеим щыльагъэкӀуатэх.

Адыгэ Республикэм и Лышьхъэу КъумпӀыл Мурат пшъэрӀы зерафишыгъэм тетэу мы илъэсым ыкӀэм нэс къэлэ паркым идэхъапӀэ зэтырагъэпсыхъашт ыкӀи къэнэфырэ пкыгъуакӀэхэр дагъэуцощтых.

Къэлэ администрацием къы-зэрэщалауагъэмкӀэ, электроэнергиер макӀэу зыгъэстырэ остыгъэ 264-рэ паркым къыдагъэуцощт. Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо программэу «Обеспечение доступным и комфортным жиль-

ем и коммунальными услугами» зыфиӀорэм иподпрограммэу «Энергоснабжение и повышение энергетической эффективности» зыцӀэ проектым игъэцӀкӀэн пӀуэхъанэу республикэ бюджетым сомэ миллион 14 фэдиз

къытӀупшыгъ, муниципалитетым иахъщи ащ хэхъашт.

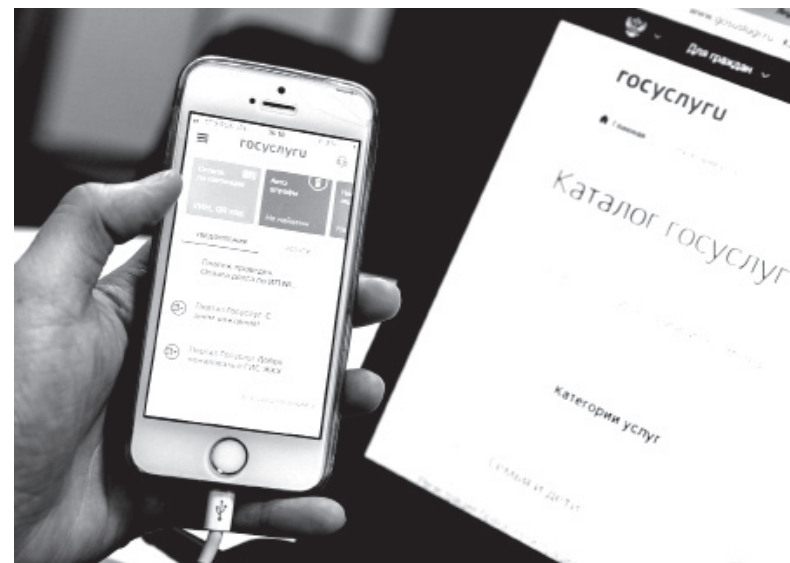
Паркыр зытет чӀыгу квадратнэ метрэ мини 8-м ехъум лъэс-рыкӀо гъогухэр, газоныр ыкӀи псы зэрэтӀпкӀэшт системэр ащагъэпсыштых, джащ фэдэу

тӀысыплэхэр ыкӀи хӀкӀидзаплэхэр дагъэуцощтых, чъыгыкӀэхэр шагъэтӀсыхъаштых. Зыгъэпсэ-фӀплэм лъэхъан пстӀэуми бгъэ-федэн плъэкӀышт материалым хэшӀыкыгъэ тӀысыплэ рэхъатхэр дэтыштых. А лофшлэнхэм ате-фэшт ахъщэу сомэ миллиони 7,7-р Адыгэ Республикэм ыкӀи Мыекъопэ къэлэ администрацием ябюджетхэм къатӀупшышт.

Джащ фэдэу Пушкиным ыцӀэ зыхъырэ унэр зыдэщыт чӀыплэр агъэкӀэжышт. Мы уахътэм ехъулэу унэм гъэцӀкӀэжыын лофшлэнхэр щӀкӀох. Джащ фэдэу а чӀыплэм чъыгхэр шагъэ-тӀысхъаштых. Ащ нэмыкӀэу псырыкӀуаплэр агъэпсышт, тротуарым плиткэ тыралъхъашт. (Тикорр.).

Шэклогъум и 8-м нэс кыызфэжъугъэфед

ИлъэсипшӀ къэс тикӀэралыгъо кӀэтхыкыжыныр щызэхашт. Ащ зэфӀэхысыжъэу фӀэхурэм елытыгъэу цыфхэм ящӀлӀкӀэ-псэукӀэ нахышӀу зышӀышт къэралыгъо унашъохэр ашӀых, социальнэ-экономическэ хэхъоныгъэхэр щӀлэнхэм фӀэшӀ федеральнэ, шӀольыр ыкӀи чӀыплэ бюджетхэр агъэпсых.

Нэбгырэ пӀпчъ электроннэ кӀэтхыкыжыныр кыызфигъэ-федэн ылъэкӀышт. Чъэпыогъум и 15-м кышгъэжъагъэу къэ-ралыгъо фӀэо-фашӀэхэмкӀэ пор-талым «унэе кабинет» щы-зилӀэхэм зыщыкӀатхыкыжыын

альэкӀы. КӀэтхыкыжыын тхъа-пэхэм арыт упчӀэхэм яджэуап уахътэ зыщыуиӀэм яптыжыын олъэкӀы, ар умыухыгъэу укы-хэкӀыжыгъэми, иптхагъэхэр икӀыжхэрӀп, пюдзэжы. Уна-гъом исыр зӀкӀэ кӀӀптыкыжыын

олъэкӀы. УпчӀэ пстӀэуми джэуап-хэр зяптыжхэкӀэ, «отправить» зыфиӀорэм утӀелункӀэн фае, нэужым кӀэтхыкыжыныр зэрӀп-кӀугъэр къэзыушыхъатырэ QR-кодыр къэкӀожы. КӀэтхы-кыжыакӀор унэм кызылухъэкӀэ

ар ебгъэлъэгъун фае. Ащ зӀп-стӀэумкӀи такыкъ зауӀ ыхъырӀ.

Шъугу къэдгъэкӀыжыын, пан-демием илъэхъан псауныгъэм-кӀэ анахъ щынэгъончъэу щытыр электроннэ кӀэтхыкыжыныр

ары. Ар кыызфэбгъэфедэнэу мӀфэ зауӀ нылӀп къэнагъэр. Шэклогъум и 8-м нэс къэралы-гъо фӀэо-фашӀэхэмкӀэ порталым-кӀэ зыкӀэшӀутхыкыж.

ДЕЛӀКЪО Анет.

коронавирус : официальнэ къэбар

Статистикэм кыытырӀ пчъагъэхэр

Шэклогъум и 1-м сыхъатыр 10-м ехъулэу зӀпахырӀ узӀу коронавирussyр Адыгеим щыпсӀурӀ нӀбгырӀ 21719-мӀ къаха-гъэщыгъ.

Ахэм ащыцӀэу нӀбгырӀ 2440-мӀ яӀазӀх (чӀэц-зымафӀэм нӀб-гырӀ 79-рӀ хӀхъуагъ), хъужыгъэр — 18709-рӀ (чӀэц-зымафӀэм 31-рӀ хӀхъуагъ), зидунай зыхъожыгъэр нӀбгырӀ 570-рӀ (нӀб-гыри 4 хӀхъуагъ).

Госпиталым чӀӀлыгъэ нӀбгыри 4-мӀ ящӀлӀныгъэ зӀпыуӀ. Ахэр: бзылъфыгъитӀур МыекъуапӀ, зы бзылъфыгъэр — Мыекъо-пӀэ районым ыкӀи зы хъульфыгъэр — КрасногвардейскӀэ райо-ным щышӀых. Лабораторнэ ушӀэтынхэм кыызэрагъӀэӀагъуагъэм-кӀэ, ащ лъапсӀэу фӀэхъгъэр зӀпахырӀ узӀу коронавирussyр ары.

НӀбгырӀ 21719-р республикэм имуниципалитетхэм атего-щагъэу:

- МыекъуапӀ — 8712-рӀ (+39),
- ТӀхъутэмыкӀое районыр — 3303-рӀ (+17),
- МыекъопӀэ районыр — 2744-рӀ,
- КрасногвардейскӀэ районыр — 1527-рӀ,
- КошхъэблӀэ районыр — 1417-рӀ (+6),
- ДжӀджӀэ районыр — 1159-рӀ (+6),
- Теуцожь районыр — 1074-рӀ (+5),
- АдыгӀкъалӀэ — 982-рӀ (+6),
- ШӀэуджӀэн районыр — 801-рӀ.

Уз мӀхъаджӀэм илӀыкӀырӀ бӀэ

Пандемиер кызежъагъэм кыщыублагъэу дунаимкӀэ коронавирussyр кызӀэузыгъэр нӀбгырӀ миллион 245-м ехъугъ. Чъэпыогъум и 28-м ехъулэу мы уз мӀхъаджӀэм нӀбгырӀ миллиони 5-м ехъу илӀыкыгъэу агъэунӀфыгъ.

2020-рӀэ илъэсым щӀлӀэ мазэм и 11-м узым зы нӀбгырӀ илӀы-кыгъагъ. А илъэсым иӀоныгъо мазӀэ пчъагъэр миллионым нэсыгъагъ, ащ ыуж мӀзиплӀ тешлагъэу, щӀлӀэ мазэм и 15-м, миллионитӀум нэсыгъ, мӀзипцӀ зытешӀлэм пчъагъэр миллиони-щым, бӀдзӀэогъум и 6-м милли-они 4-м блӀкыгъ.

Коронавирussyр кызӀэу-

зыхӀэрэм ащыцӀэу ащ илӀы-кыхӀэрэм япчъагъэ проценти 2,03-рӀ хъоу, илъэсым кыкӀлоцӀ проценти 3-м блӀэмыкӀэу агъэу-нӀфыгъ.

АнахыбӀэу зыщӀлӀэхӀэу кы-хагъэщыгъэр США-р ары, нӀбгырӀ мин 740-мӀ узым ыпкӀ кыкӀыкӀэ ядунай ахъожыгъ, хӀгъӀэгумкӀэ узыр кызӀэузыгъэ-

хэм япроцент 1,6-рӀ ар мӀхъу. ЯтӀонӀэрӀ чӀыплэр ылыгъ Бразы-лием, сымӀджӀэ миллион 21,8-м щыцӀэу нӀбгырӀ мин 606-мӀ ядунай ахъожыгъ, яцӀенӀэрӀ чӀыплэм итыр Индиер ары, мил-лион 34,2-м щыцӀэу ащ ыгъӀэ-лагъэр мин 456-рӀ.

Цыф пчъагъэу щыпсӀурэм елытыгъэу нахыбӀэ зыщӀлӀэрӀер Перу. НӀбгырӀ мини 100 пӀпчъ 655-мӀ узым ыпкӀ кыкӀыкӀэ ядунай ахъожы. Джащ фӀэдӀэу европейскӀэ къэралыгъохэмкӀэ Боснием ыкӀи ГерцеговинӀэм (352-рӀ), Болгарием (343-рӀ) ыкӀи КыблӀэ Македонием (340-рӀ) ащагъэунӀфыгъ.

Уз мӀхъаджӀэм зӀхӀэдз имыӀэу, ныбжыкӀи, нахыжыи егъалӀэ. Адыгеир пштӀэмӀ, чъэпыогъум и 31-м нӀбгырӀ 21640-мӀ узыр къяузыгъ, ахэм ащыцӀэу джы-рӀкӀэ нӀбгырӀ 2396-р сы-маджӀэхӀэу яӀазӀх. АдӀрӀ нӀбгы-рӀ 18678-р узыр кызежъагъэм кышгъэжъагъэу сымӀджагъӀх. Мы аужырӀ мафӀэхэм мафӀэ къӀэс нӀбгыри 4-5-мӀ ядунай ахъожы. Мы мафӀэм ехъулӀэу коронави-русым ыпкӀ кыкӀыкӀэ нӀбгырӀ 566-мӀ ядунай ахъожыгъ.

ДЕЛӀКЪО Анет.

ПенсиехэмкIэ фондым къеты

Нахь IэшIэх хъугъэ

2020-рэ илъэсым имэлылфэгъу мазэ кыщыублагъэу ны мылкъум исертификат агъэпсыным пае ны-тыхэр ПенсиехэмкIэ фондым екIолIэнхэ ищыкIэгъэжъэп.

КIэлэцIыклур кыизэрэхъугъэм ЗАГС-м фондыр зы-щиэгъэуазэрэм ыуж ащ испециалистхэм сертификатыр агъэпсы ыкIи къэралыгъо фэло-фашIэхэм япортал «унэе кабинетэу» ным щырилэм ар рагъахъэ. Панде-мием илъэхъан а шыкIэм игъо дэдэ хъугъэ.

Электроннэ шыкIэм тетэу гъэпсыгъэ сертификатым электроннэ Iэпэкладзэ зэрилэм ишIуагъэклэ тхьапэм тетэу къатырэ тхылъым фэдэу ащ кIуачIэ иI.

Къэралыгъо фэло-фашIэхэм япортал ным зыщари-гъэтымэ, сертификатыр ащ кыизэрэрагъэхъащтым имызакъоу, ар зыпэлугъэхъащтыри иунэ имыкIэу ыгъэпсын ылъэкIышт. Ащ лъэлу тхылъыр щитымэ, ПенсиехэмкIэ фондым испециалистхэм нэмыкIэу ищыкIагъэхэр къаугъоит.

КIэлэцIыклур ыпIунэу зыштэгъэ унагъохэм мы шы-кIэр анэсырэп. Ны мылкъум исертификат агъэпсыным пае ахэр фондым екIолIэнхэ фæе.

Унагъоу 2020-рэ илъэсым апэрэ сабыир кыизэры-хъухъагъэхэм ны мылкъум кыдэлъытэгъэ ахъщэу 2021-м къаратырэр сомэ 483881-рэ чапыч 83-рэ мэхъу.

2007-рэ илъэсым кыщегъэжъагъэу 2019-м нэс ятIонэрэр ыкIи ащ кыкIэлъыкIохэрэр кыизфэхъугъэхэм апаий ащ фэдиз программэм щыгъэнэфагъ.

Унагъом ятIонэрэ ыкIи ащ кыкIэлъыкIорэ сабыир 2020-рэ илъэсым е ащ ыуж кыхъухъагъэмэ, сомэ 639431-рэ чапыч 83-рэ къараты.

Апэрэ кIэлэцIыклур кызафэхъум ны мылкъум кы-щыдэлъытэгъэ ахъщэу фагъэнэфагъэр унагъом ыгъэ-федэгъахэу ятIонэрэр къафэхъугъэмэ, сомэ 155550-рэ кыфатIупшы.

Ны мылкъум фэгъэхъыгъэ программэр зыщылэ 2007-рэ илъэсым кыщегъэжъагъэу Адыгеим ис унэ-гъо 37909-мэ сертификатыр къаратыгъ. Ахэм ащыщэу 2316-мэ ятIонэрэ ыкIи ащ кыкIэлъыкIорэ сабыир, 2655-мэ апэрэр кыизэрафэхъугъэм пае къэралыгъо IэпыIэгъур къафэклугъ.

ПстэумкIи сертификатыр кыизэратыгъэхэм япроцент 79,4-мэ ащ ахъщэу кыщыдэлъытагъэр агъэфедэгъ. Анахъыбэу зыпэлугъахъэрэр псэукIэ амалхэр нахъышIу шыгъэнхэр ары.

Зэлубгъэклэгъэр зыдэщылэр зэрэзэбгъэшIэщтыр

ПенсиехэмкIэ шIокI зимылэ страхованием исистемэ пенси-еу зыщыIэклэрэм къэкIопитIу иI.

2002-рэ илъэсым кыщегъэ-жъагъэу 2004-м нэс IофшIапIэ Iутыгъэхэм ар къязытыгъэм страхованиемкIэ взносэу ыгъэ-хыгъэхэм къахэкIы. Ащ кы-хеубытэх хульфыгъэу 1953—1966-рэ илъэсхэм, бзылфы-гъэу 1957—1966-м къэхъугъэ-хэр. 2005-рэ илъэсым кыщегъэжъагъэу 2013-м нэс Iоф зышIагъэхэм страхованиемкIэ взносэу кыфатыгъэхэри пенси-ер зыщыIэукIэрэм макIо. Ащ кыхеубытэх 1967-рэ илъэсым

ыкIи ащ ыуж къэхъугъэхэр. Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу аштагъэхэм кыизэрашиIорэм тетэу, 2014-рэ илъэсым кыщы-ублагъэу взносхэр пенсиер зы-щыIэукIэрэм зэрагъаIохэрэр кыизэтырагъэуцагъ.

Джащ фэдэу цIыфым ипенсие зыщыIэукIэрэм къэралыгъом илахь кыхихилъхъаным фэгъэхъы-гъэ программэм хэлажъэхэрэм взнос тедзэу къатыхэрэм пенси-ер зэлуагъаклэ.

Ар УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд е пенсиехэмкIэ мыкъэралыгъо фонд горэм ыгъэлорышIэнэу

ыIыгъын ылъэкIышт. Щылэны-гъэм кыизэригъэлъэгъуагъэмкIэ, ипенсие зыщыIэукIэрэм изытет щыгъуазэр макIэ дэд. Унэе лицевой счетым кыххэтхыкIы-гъэмкIэ ар зыдэщылэр зэбгъэ-шIэн плъэкIынэу щыт. Къэралы-гъо фэло-фашIэхэм япортал е ПенсиехэмкIэ фондым интернет нэклубгъо «унэе кабинет» щызилэм ар ыгъэфедэзэ, счетым кыххитхыкIын ылъэкIышт, Пен-сиехэмкIэ фондым е МФЦ-м екIуалIэми хъушт.

ЦIыфым иахъщэ цыхъэ фишIи УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд ыгъэ-

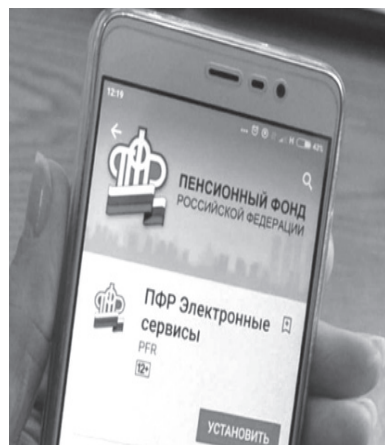
лорышIэнэу фигъэзагъэмэ, ащ интернет нэклубгъо щырилэ «унэе кабинетымкIэ» ар зыда-гъаIорэри, хахъоу фэхъурэри ылъэгъушт.

ПенсиехэмкIэ мыкъэралыгъо фонд горэм ритыгъэмэ, УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд интернет нэклубгъо шишIыгъэ «унэе ка-бинетым» ахъщэр зыдэщылэр ары нылэп ригъотэщтыр. Ха-хъоу фэхъурэр е нэмыкI къэ-бархэр ежъ мыкъэралыгъо фондыр ары къезылощтыр.

Илъэс къэс зы фондым Iыпхынышъ, нэмыкI ептын уфит,

ау страховщыкыр тфэгъогогъо нахъыбэрэ зэблэпхъумэ инве-стиционнэ хахъохэр чIэунэнхэкIэ шынагъо. 2019-рэ илъэсым кыщыублагъэу цIыфым ащ фэдэ хахъоу чинэрэр зыфэди-зым щыгъэгъозэгъэн фæуе закон щылэ хъугъэ.

Пенсиер зыщыIэукIэрэм ахъщэу илъым фигъэзагъэр зэблихъу зышIоигъом тыгъэгъа-зэм и 1-м шIомыкIэу лъэлу тхылъыр кытын фæе. Ау ащ рихъухъагъэм егупшысэн ылъэ-кIынэу а мазэм и 31-м нэс пIалъэу иI.

Телефоныр жъугъэфедэзэ...

Зэпахырэ узым зызэриу-шъомбгъурэр кыизэтегъэуцогъэ-ным фэшI гъунэпкъэ гъэнэфа-гъэхэр зилэ режимым илъэхъан УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд иприложение телефонымкIэ бгъэфедэзэ ифэло-фашIэхэр кыизIэклэбгъэхъанхэ плъэкIышт. Ащ унэе лицевой счетым икы-эбар, пенсиеу е социальнэ ахъщэ тынэу пфагъэнэфагъэр,

ны мылкъум щыщэу къэнагъэр зыфэдиизыр, фондым зызэрэфэб-гъэзэгъэ пчыагъэр ибгъотэщтых.

Приложение iOS ыкIи Android телефонхэм ыпкIэ хэ-мылъэу ащыбгъэпсын амал щыл. Ар пенсионерхэми, пенсиер ыгъэпсынэу гухэлъ зилэхэми жъугъэу агъэфедэ хъугъэ.

Къэралыгъо фэло-фашIэхэм япортал «учетнэ запись» щыуи-

Iэмэ, ар кыздебгъалэзэ прило-жением зыщыбгъэтхышт. Зи-мыIэм банк-онлайн ыгъэ-федэн ылъэкIышт, МФЦ-м, банкым е нэмыкIэу цIыфхэм яфэло-фашIэхэр зыгъэцакIэрэм екIуалIэми хъушт, электроннэ Iэпэкладзэ зилэм ар ыгъэфедэ-зэ ышIын амал иI, Урысыем ипотэчки кыфагъэхъышт, УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд икыулы-

кыу цIыфхэм Iоф адэзышIэрэм зыфигъазэми IэпыIэгъу ыгъо-тышт.

Телефоным иприложениекIэ тхылъэу уищыкIагъэр къябгъэ-хъын, онлайн-приемнэм зыфэб-гъэзэн плъэкIышт, кыулыкыоу кыпплэблагъэр зыдэщылэри, Iоф зэришIэрэ сыхъатхэри ащ шы-зэбгъэшIэшт, пенсиеу пфагъ-энэфэщтыр зыфэдиизыри кып-фильытэшт.

УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд и Къутамэу АР-м щылэм ипресс-кыулыкыу.

Хыкум приставхэм къаты

Унашъом диштэу

Хыкумым унашъоу ышIыгъэр агъэ-цакIэзэ хыкум приставхэм я Мыекъо-пэ къэлэ отдел икыулыкыушIэхэм чIыфэр зымытыжъырэ хульфыгъэм иавтомобиль арест тыралъхъагъ.

Къалэу Краснодар и Октябрьскэ район хыкум унашъоу ышIыгъэм диштэу хульфыгъэм ылъэныкъокIэ Iоф кыизэлу-ахыгъ. ЗэкIэмкIи чIыфэу зэлуигъэкла-гъэр сомэ мин 400 хъуштыгъ.

Хыкум приставым Адыгеим щыпсэ-урэ хульфыгъэм зылуигъэклагъ, чIыфэр игъом кыпщыныжъын зэрэфаер, ар

зымыгъэцакIэклэ пшъэдэклъыжъыр нахь зэрагъэлъэшыщтыр гуригъэлуагъ.

Ау хульфыгъэм чIыфэр кыизэклигъэ-кIожьыным дэгъулагъэл, пIалъэу кыфа-гъэуцугъэм шIокIыгъ. Ащ кыххэкIыкIэ имашинэ ыгъэфедэн фимытэу унашъо ашIыгъ, ащ арест тыралъхъагъ.

Джы автотранспортыр ащэшт, ащ кыкIэкIырэ ахъщэр чIыфэм пэлуагъэ-хъажъышт. Ащ нэмыкIэу хыкум при-ставхэм Iоф кыизэрэзэлуахыгъэм ыкIи унашъоу щылэр игъом зэримыгъэцэкла-гъэм кыкIэлъыкIоу хульфыгъэм сомэ мин 30 афызэклигъэклъожьын фæе.

ГъэлорышIапIэм

зыфэжъугъэзэн шъульэкIышт

Хыкум приставхэм я Федеральнэ кыулыкыу АдыгеимкIэ и ГъэлорышIа-плэрэ ащ иструктурнэ подразделени-ехэмрэ шэклогъум и 1-м кыщегъэ-жъагъэу и 3-м нэс цIыфхэр рагъэ-блэгъэщтхэп, аштэщтхэп.

Ау гумэкIыгъо е упчIэ горэ шъуилэмэ, телефон номерэу **8(8772)56-96-26-м**, джащ фэдэу Урысыем и ФССП исер-висхэу къэралыгъо ыкIи муниципальнэ

фэло-фашIэхэм я ЗыкI портал итхэм яамалхэмкIэ хыкум приставхэм за-фэжъугъэзэн шъульэкIышт.

Ащ нэмыкIэу ГъэлорышIапIэм идежур-нэ часть ителефон Iоф ешIэ, ащ ино-мерыр **8(8772)56-91-02**.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ кыулыкыу АдыгеимкIэ и ГъэлорышIапIэ ипресс-кыулыкыу.

Чыюпсыр

Чышъхъашъор зыгъэкъабзэхэрэр

Зипчъагъэкъэ макъэ хъурэ къэкырэ лъэпкъхэмрэ псэушъхъэхэр зыщагъэбгъорэ чыплэхэмрэ ялофшлэхэм япрофессиональнэ мэфэкъ чъэпыогъу мазэм хагъэунэфыкълэу хабзэ. Мэзхэм якъэушъумэн, зеклоным апылхэм, научнэ лофшлэхэм, нэмыкълэху чыюпсым изытет зыфэдэр ззыгъашлэхэрэм ар афэгъэхьыгъ.

Тарихъыр затхырэр бэшагъэ

Кавказскэ заповедникым итарихъ атхынэу зырагъэжъагъэр илъэс шьитлум къэхъугъ. 1888-рэ илъэсым Романовхэм ащыщ пщышхохуэ Петррэ (Николай ыкыу) Георгийрэ (Михаил ыкыу) зыщышэклонхэ чыплэ фаехуэ Урысыем къэралыгъо мылькумкълэ и Министерствэрэ Кубанскэ хэку войсковой гъэорышлалэмрэ ямэзхэм ащыщэу чыгу десятинэ 80000 фэдиз бэдждэнду аштэгъагъ. Чынальэм ежъхэмрэ къадеклоклэрэ цыфхэмрэ (свитер) анэмыкълэ

хэхъанхэ ыкълэ щышэклонхэ фитыгъэп. Анахъэу домбайхэр ары зэшаклоштыгъэхэр.

Урыс шэныгъэлэжъуэ, энтомологуэ Христофор Шапошниковым Урысыем шэныгъэхэмкълэ иакадемие къэралыгъом ичыплэ къабзэхэр кызырэгъэгъунэгъэнхэ фаер зэрытхэгъэ писъмэр зегъэхьым, джэуапым илъэс 15-рэ ежэгъагъ, джаш фэдиырэ тхыгъэм хэмыплэхуэу шагъэлыгъ. 1924-рэ илъэсым, жьоныгуакълэ и 12-м Кавказскэ зубровэ заповедникыр зэхэщагъэ хъугъагъэ. Ащ идиректорэу агъэнэфэгъэ Х. Шапошниковым заповедникым лоф щызышлэщт цыфхэр ежъ ышъхъэкълэ ыгуьогъагъэх, чыюпс къабзэм изытет зыфэдэр къытхыхъэщтыгъ, шыагъэу пылпыр итхыгъэхэм къащырилотыкълэщтыгъ. Ошлэ-дымышлэу шэныгъэлэжъыр аубытыгъ, Краснодар краим и НКВД ихэушъхъафыкълэгъэ «тройкэ» иунашъокълэ къумалэу алытагъ.

1938-рэ илъэсым, щылэ мазэм и 25-м наукем зезыты-

Чыплэ къабзэхуэ, цыфылэ зынэмысыгъэу тикъэралыгъо кыгъэгъунэхэрэр 336-рэ мэхъух. Ахэм заповедникхэр, лъэпкъ паркхэр, заказникхэр, чыюпс саугъэтхэр, нэмыкълэ хэушъхъафыкълэгъэ чыгу шьолпырхэр ахэтых. Адыгэ Республикэм ичынальэ щыщ зыхэхьэрэ Кавказскэ биосфернэ заповедникыр ахэм ахэхьэ.

гъэ шэныгъэлэжъ цлэрылор аукагъ. Х. Шапошниковым лажъэ зэримылагъэр илъэс 50 текыгъэу къагъэшпыкълэжыгъагъ. Заповедникэу опсауфэкълэ зыфэгумэкълэгъэм тырамыхыжыныу ыцлэ фаусыгъ. Ежыр мыпсаужьми, сыдигъуи зыкълэ-хьопсыщтыгъэ гухэлпыр кыдэхъугъ – Кавказскэ заповедникыр 1999-рэ илъэсым кышгъэгъагъэу ЮНЕСКО-м и Дунэе клэн хагъэхьагъ.

Чыюпсым ибаныгъ

Непэ заповедникым илофшлэхэм мылылэ 60-м ехъу къалытэ. Лэгъо-Нэкъэ тешъо изакъоу къушъхъэхэм гъочлэгъи 130-рэ фэдиз ащыплэгушчт. Псыхъохэр, хыкъумхэр 100-м ехъух, зэкълэ дахэх. Ахэм афэ-шъхъафэу домбайхэр, мышъэхэр, нэмыкълэ псэушъхъэхэр мэзхэм ахэсых. Джа пстэур кызыклагъэгъунэрэр чыюпсым изытет кызызлымыхъаным, ар цыфхэмкълэ шынагъо мыхъуным пай.

Заповедникым ичыюпс клэн кызызэгъэгъэнэгъаным нэбгырэ 300-м ехъу фэгъэзагъ. Ахэм зэкълэми мэфэкълэ зэдагъэмэфэкыгъ.

Илъэсищкълэ заповедникыр кызызэлъахыгъэр илъэси 100 хъушчт. Ащ илофшлэхэм аужырэ лъэхъаным япшэрылхэм къа-

хэхъагъ. Заповедникым заказникэу «Азовский» зыфилофэр кыхагъэхъажыгъ. Джы псэушъхъэхэм анэмыкълэу бзыу лъэпкъишъэ пчъагъэ къэушъумэгъэн фаеу хъугъэ. Ащ паче чыплэ къабзэхэм алыплэнхэри зэпагъэурэп. Турмаршрутхэм цыфыбэ арэкълэ, лъагъохэр къэбзэ зэпытынхуэу щыт. Джащ фэдэу юристхэм, бухгалтерхэм, гъэорышлалэхэм ялофхэр зэпымыоу агъэцаклэх. Ахэм зэкълэми илъэс къэс ягъэхъагъэхэм ахагъахъо.

Ныбжыкълэхэр зылыащэ

Заповедникым илофшлэхэм япшэрылхэр икъоу зэрагъэцаклэрэм имызакъоу, ежъхэм ачылплэ кыхъащт ныбжыкълэхэм адэлэжъэнхэр зэпагъэурэп. Еджаплэхэм ачлэхэм къащегъагъагъэу студентхэр, волонтерхэр кызырагъэблэгъэрэ лофтхъабзэхэр бэрэ зэхашч. Мары бэмышлэу Адыгэ къэралыгъо университетым социальнэ технологиехэмрэ зеклонымрэкълэ ифакультет щеджэрэ студентхэм еджаплэм семинар ащафызэхашчэгъагъ. Заповедникым ишэныгъэлэжъхэм цыфбашч къагло зыхъукълэ, цыфылэ зынэмысыгъэ чыплэ къабзэхэмкълэ ар хылылэ зэрэхъурэр къафалотагъ.

Статистикэм кызырилофэмкълэ, мы илъэсым пыкълэгъэ мэзибгъум кыкълэу нэбгырэ мин 450-рэ фэдизмэ Адыгеим зыщагъэпсэфыгъ. Ахэм ащыщэу минишъэ фэдиызм заповедникым итурмаршрутхэр кыхахыгъэх. Зы бгъумкълэ, ар фэдэ, ау тапекълэ заповедникым икьэбзэныгъэ укъуагъэ хъушчба?

Цыфхэм чыюпс закъор арэп язэрар зэрагъэкълэрэр, псэушъхъэу мэзхэм ахэхъами язеклоклэ-шыкълэхэр зэблахъухуэ рагъажъэ, щыпсэунхуэ нэмыкълэ чыплэ кыхахыны алыкълэщт. Ащ заповедникым иэкосистеми, псэушъхъэхэм агъэнэфэгъэ чыплэхэри зэблахъух.

Я 8-рэ, я 30-рэ турмаршрутхэмрэ къэуцуплэу «Фыштымрэ» нахыбэмкълэ кыхахыхуэ шэныгъэлэжъхэм кыхагъэщыгъэхэр.

Тичыюпс изытет зэримыхъокълэным, нэбгырэ пчъагъэу турмаршрутхэм къащызыкълэхъэхэрэм кызырашчыгъэкълэн плэкълэщтым, заповедникым иэкосистемэ зэрэзэщымыкълэщтым семинарым хэлэжъагъэхэр тапекълэ зэдэгупшысэщтых, хэкълэплэхэм алыхъушчтых. Джащ фэдэу студентхэм научнэ тхыгъэхэр агъэхъазырыхэ зыхъукълэ шэныгъэлэжъхэр лэпылэгъу къафэхъунхуэ зэзэгъыгъэх.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

Зеклоным изы лъэныкълэу

Шхъомчхъантхъупсыр лэшы

Къэралыгъо гунапкъэхэр зэпачынхэр зыгъэпсэфаклохэмкълэ хылылэ хъугъэ. Ау хэгъэгъу клоцлэ зеклоным зегъэушъомбгъугъэнымкълэ аужырэ илъэситлум ащ ишыагъэ къэкълэуагъ.

Бэмэ къагурылауагъ хэгъэгъум уимыкълэми чыплэ гъэшлэгъонхэр, чыюпс саугъэтхэр, къушъхъэхэр, лэзэгъупсэу чыгуым кычылутыхэрэр зэрэтилэхэр. Ахэм уащегъэгъуазэ «гастротуризм» зыфалорэм. Чыплэ зэфэшъхъафхэр къэлпэгъунхэр, ахэм ащыпсэурэ лъэпкъхэм яшхыныгъохэм уахэлэныр, ятарихъ щыщ къэбархэр зэхэлхыныр сыдигъуи гъэшлэгъоны.

Шьолпыр зэфэшъхъафхэм ащыпсэурэ лъэпкъыбэм яшхыныгъохэр зызэрагъапшэхэм, анахъ гъэшлэгъонхуэ, зыми фэмыдэхуэ кыхагъэщыгъэхэм Адыгеим щаупщэрыхыхэрэм ащыщхэри хэфагъэх.

Апэрэ шьолпыритфэу кыха-

гъэщыгъэхэм Башкириер, Татарстан, Адыгеир, Иркутскэ ыкълэ Новосибирскэ хэкухэр ахалытагъэх.

Башкирием шашлырэ бешбармакыр, ар лэгъищымэ арылэу къахы, лыр, лэпсыр, щэтэ хэфэр шъхъафэу ахэм арылхы. Казы — шылым хашлыкылэ нэкулпыр ары, баурсаки — тхъацу гъэтэджыгъэм хашлыкылэ рэ шэлэмэ хъурэе лужъухэр.

Иркутскэ хэкум лъэпкъ зэфэшъхъафи 160-рэ фэдиз щэпсэу. Ахэм зэкълэми шхыныгъоу ашылхэрэр зэтэкълых, зы мафэкълэ ахэр зэбгъэшлэшъушчхэп. Хьакълэу къафаклохэрэм монголхэм ашырэ цуйваныр, бурятхэм ямантыхэр, зэрэцынэу ашхырэ

пцэжыеу омулкълэ заджэхэрэр ашлогъэшлэгъонышчтых.

Адыгеим къэкlorэ зыгъэпсэфаклохэм адыгэхэм ашырэ шхыныгъохуэ шхъомчхъантхъупсыр, адыгэ къуаеу зэрэхэгъэгоу зэлыагъэу хашлыкылэ къояжъэр, бахъсымэр, ащ нэмыкълэу натрыф хъаджыгъэм хашлыкылэ шхыныгъохэр агу рехых, адыгэ щыпсыр амышхуэ кложхэрэп.

Новосибирскэ хэкур пцэжыем ыкълэ псэушъхъэ лым хашлыкылэ шхыныгъохэмкълэ бай. Зеклохэм мыщ щыпсэурэ лъэпкъхэм якультурэ зыфэдэм нэлъасэ зыфашлын амал ял, ячылплэ музейхэри ренэу зэлухыгъэх.

Татарстан кълэуагъэхэм шхыныгъо лэшлэхуэ чак-чакыр, талкышыр зыфэдэхэр зэрамыгъашлэхуэ агъэзэжырэп. Тхъацум хашлыкылэ эчпочмакри, кыстыбыири агу рихышчтых.

Нэмыкълэ шьолпырхуэ Урысыем икълэблэ лъэныкълэу щылэхэм ащыпсэурэ лъэпкъхэми кызырашлэжъырэ шхыныгъо дэгъухэр ялэх, яклэсэ мыхъамелэхэмкълэ къахэщых.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатэу Широкова Наталья Сергей ыпхъур
тхыгъэным ехылаб

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие 2021-рэ илъэсым чъэпыогъум и 15-м ышлыгъэ унашъоу N 142/722-7-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутат мандатэу нэкл хъугъэр Урысые политикэ партией «Единэ Россием» и Адыгэ шьолъыр къутамэ къыгъэлъэгъогъэ списокэм хэхьэрэ кандидатэу Широкова Наталья Сергей ыпхъум етыгъэным ехылаб» зыфилоер Iзубытыплэ къызыфишлызэ, Адыгэ Республикэм и Законэу 2005-рэ илъэсым шышъхъэлум и 4-м аштагъэу N 351-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет

– Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаб» зыфилоер ия 85-рэ статья ия 4-рэ Iахъ диштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие **унашъо ышлыгъ:**

1. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатэу хадзыгъэ Широкова Наталья Сергей ыпхъур тхыгъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатэу атыгъэ Н. С. Широковам зэрэхадзыгъэр къэзыушыхъатыр тхылъыр етыгъэнэу.

3. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ

Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къащыхэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэ игуадзэу Е. Н. МАЙОР

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХЪАЦIАЦI

къ. Мыекъяупэ,
чъэпыогъум и 26-рэ, 2021-рэ илъэс
N 145/729-7

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Селезнев Вячеслав Вячеслав ыкъор Красногвардейскэ районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 6-мкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкIэ кандидатэу тхыгъэным ехылаб

Политикэ партией ЛДПР-м – Урысыем и Либеральнэ-демократическэ партией и Адыгэ шьолъыр къутамэ къыгъэлъэгъогъэ Селезнев Вячеслав ыкъор Красногвардейскэ районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 6-мкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкIэ кандидатэу тхыгъэным пae Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие къырахылылэгъэ документхэм ахалпы, кандидатыр къызэрагъэлъэгъорэ шыкIэр къыдалытагъэмэ, къэбархэм яшъыпкъагъэ ыуплэкIухи, Адыгэ Республикэм и Законэу N 351-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаб» зыфилоу 2005-рэ илъэсым

шышъхъэлум и 4-м къыдэкIыгъэм ия 25-рэ, ия 44-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие **унашъо ышлыгъ:**

1. Селезнев Вячеслав Вячеслав ыкъор, 1999-рэ илъэсым къэхъугъэр, политикэ партией ЛДПР-м – Урысыем и Либеральнэ-демократическэ партией и Адыгэ шьолъыр къутамэ Красногвардейскэ районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 6-мкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкIэ кандидатэу къыгъэлъэгъуагъэр 2021-рэ илъэсым чъэпыогъум и 26-м сыхъатыр 11.10-м тхыгъэнэу.

2. В. В. Селезневым зэратхыгъэр къэзыушыхъатыр тхылъыр етыгъэнэу.

3. Мы унашъор Красногвардейскэ районым хэдзынхэмкIэ ичIыплэ комиссие Iэклэгъэхъэгъэнэу.

4. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къыхыгъэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэ игуадзэу Е. Н. МАЙОР

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХЪАЦIАЦI

къ. Мыекъяупэ,
чъэпыогъум и 26-рэ, 2021-рэ илъэс
N 145/730-7

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Дэхъужь Нурбий Ибрахымэ ыкъор Красногвардейскэ районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 6-мкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкIэ кандидатэу тхыгъэным ехылаб

Социалистическэ политикэ партией «Справедливая Россия – Патриоты - За правду» зыфилоер и Адыгэ шьолъыр къутамэ къыгъэлъэгъогъэ Дэхъужь Нурбий Ибрахымэ ыкъор Красногвардейскэ районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 6-мкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкIэ кандидатэу тхыгъэным пae Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие къырахылылэгъэ документхэм ахалпы, кандидатыр къызэрагъэлъэгъорэ шыкIэр къыдалытагъэмэ, къэбархэм яшъыпкъагъэ ыуплэкIухи, Адыгэ Республикэм и Законэу N 351-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаб» зыфилоу 2005-рэ илъэсым шышъхъэлум и 4-м къыдэкIыгъэм ия

25-рэ, ия 44-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие **унашъо ышлыгъ:**

1. Дэхъужь Нурбий Ибрахымэ ыкъор, 1968-рэ илъэсым къэхъугъэр, социалистическэ политикэ партией «Справедливая Россия – Патриоты – За правду» зыфилоер и Адыгэ шьолъыр къутамэ Красногвардейскэ районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 6-мкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкIэ кандидатэу къыгъэлъэгъуагъэр 2021-рэ илъэсым чъэпыогъум и 29-м сыхъатыр 11.10-м тхыгъэнэу.

2. Н. И. Дэхъужьым зэратхыгъэр къэзыушыхъатыр тхылъыр етыгъэнэу.

3. Мы унашъор Красногвардейскэ районым хэдзын-

хэмкIэ ичIыплэ комиссие Iэклэгъэхъэгъэнэу.

4. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къыхыгъэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГУ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие исекретарь ипшъэрылхэр зыгъэцакIэу А. М. СИХЪУ

къ. Мыекъяупэ,
чъэпыогъум и 29-рэ, 2021-рэ илъэс
N 146/734-7

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Ляшенко Ирина Иван ыпхъур Красногвардейскэ районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 6-мкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкIэ кандидатэу тхыгъэным ехылаб

Урысые политикэ партией «Единэ Россием» и Адыгэ шьолъыр къутамэ къыгъэлъэгъогъэ Ляшенко Ирина Иван ыпхъур Красногвардейскэ районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 6-мкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкIэ кандидатэу тхыгъэным пae Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие къырахылылэгъэ документхэм ахалпы, кандидатыр къызэрагъэлъэгъорэ шыкIэр къыдалытагъэмэ, къэбархэм яшъыпкъагъэ ыуплэкIухи, Адыгэ Республикэм и Законэу N 351-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаб» зыфилоу 2005-рэ илъэсым шышъхъэлум и 4-м къыдэкIыгъэм ия

25-рэ, ия 44-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие **унашъо ышлыгъ:**

1. Ляшенко Ирина Иван ыпхъур, 1970-рэ илъэсым къэхъугъэр, Урысые политикэ партией «Единэ Россием» и Адыгэ шьолъыр къутамэ Красногвардейскэ районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу N 6-мкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатынымкIэ кандидатэу къыгъэлъэгъуагъэр 2021-рэ илъэсым чъэпыогъум и 29-м сыхъатыр 11.20-м тхыгъэнэу.

2. И. И. Ляшенкэм зэратхыгъэр къэзыушыхъатыр тхылъыр етыгъэнэу.

3. Мы унашъор Красногвардейскэ районым хэдзын-

хэмкIэ ичIыплэ комиссие Iэклэгъэхъэгъэнэу.

4. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къыхыгъэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГУ

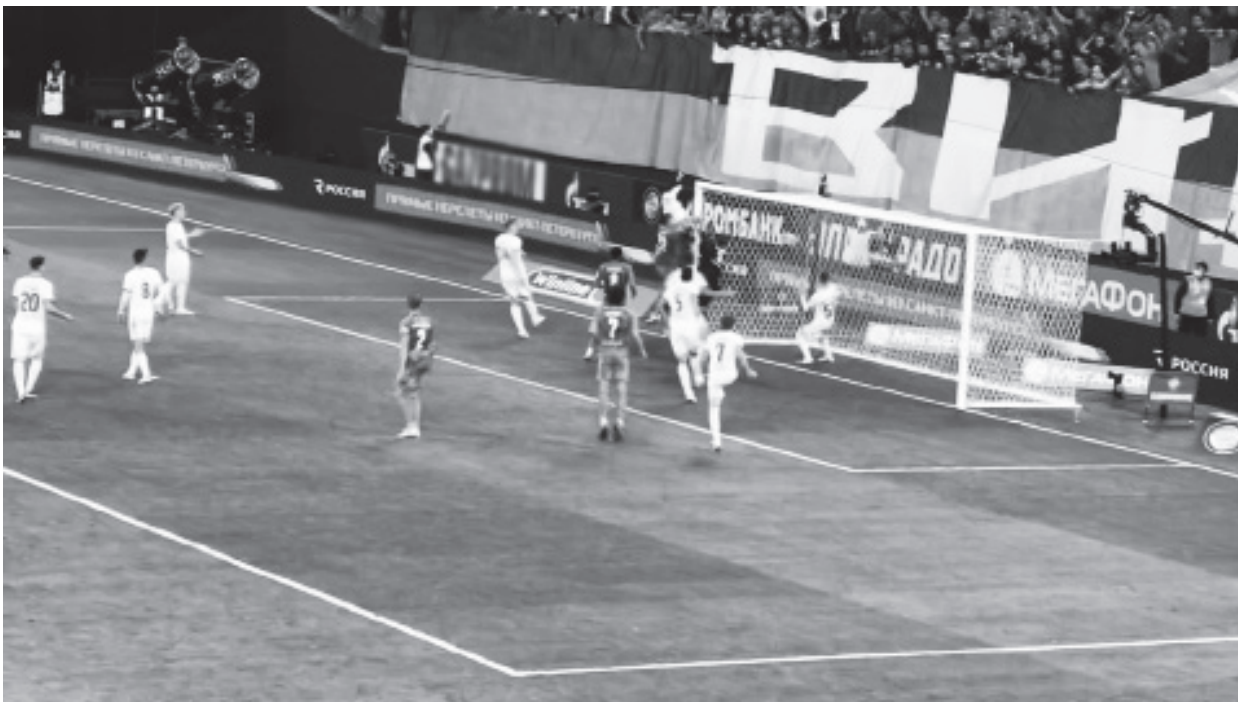
Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие исекретарь ипшъэрылхэр зыгъэцакIэу А. М. СИХЪУ

къ. Мыекъяупэ,
чъэпыогъум и 29-рэ, 2021-рэ илъэс
N 146/735-7

Футбол

Хэта анахь лъэшыр?

Урысые Федерацием футболымкIэ изэнэкьоку хэлэжьэрэ командэхэу апшэрэ купым хэтхэм я 13-рэ ешIэгъухэр чъэпыогъум и 29 – 31-м ялагъэх.

ЗэлукIэгъухэр

«Зенит» - «Динамо» - 4:1.
«Рубин» - ЦСКА - 1:0, «Спартак» - «Ростов» - 1:1, «Краснодар» - «Крылья Советов» - 0:1, «Нижний Новгород» - «Локомотив» - 1:2, «Уфа» - «Ахмат» - 1:0, «Арсенал» - «Шьячэ» - 1:2, «Химки» - «Урал» - 0:0.
«Зенит» иешлакIэ хегъахьо. «Спартак» 7:1-у, «Динамо» 4:1-у

атеклуагъ. Европэм и Кубок фэбанэзэ иешIэгъухэр кыыхьыхэ зыхьукIэ, «Зенит» командэ лъэшхэм ахалытэшт.

Аужырэ такыкхьэр

«Спартак» 1:0-у «Ростов» теклозэ, я 90+5 такыкхьым Глебовым «Спартак» икьэлапчъэ Iэгъуаор дидзагъ - 1:1, «Локомо-

тив» аужырэ такыкхьым хьагъэм Iэгъуаор ридзи, 2:1-у зэлукIэгъур ыхьыгъ.

«Шьячэ» иешлакIэу Кассьеррэ я 79-рэ такыкхьым «Арсенал» икьэлапчъэ ятлонэрэ Iэгъуаор дидзагъ. «Рубин» ЦСКА-м зылокIэм я 90+1 такыкхьым Костюковым хьагъэм Iэгъуаор ридзагъ - 1:0.

ЗэлукIэгъур аухыфэ теклоныгъэм фэбэнэрэ командэхэм гъэхьагъэ ашы. «Краснодар» коман-

дэ кызырыкIоу «Крылья Советов» теклон фэягъэу тэлытэ, ау пчъагъэр 0:1-у зэлукIэгъур аухыгъ. Аужырэ илъэсхэм «Краснодар» «Динамо» теклон ылъэкIырэп. Шэклогъум и 6-м Краснодар «Динамо» Москва шылулэшт, кIэхуэу ащ фэхьыштым тшIогъэ-шIэгъонэу тежэ.

Чыплэхэр

1. «Зенит» - 29
2. «Локомотив» - 24
3. «Шьячэ» - 24
4. «Динамо» - 23
5. ЦСКА - 23
6. «Краснодар» - 21
7. «Кр. Советов» - 19
8. «Рубин» - 19
9. «Спартак» - 18
10. «Ахмат» - 15
11. «Н. Новгород» - 14
12. «Ростов» - 13
13. «Уфа» - 13
14. «Арсенал» - 12
15. «Химки» - 12
16. «Урал» - 10.

Я 14-рэ ешIэгъухэр

6. 11
- «Арсенал» - «Уфа»
- «Динамо» - «Краснодар»
- «Кр. Советов» - «Химки»
- «Шьячэ» - ЦСКА
7. 11
- «Урал» - «Зенит»
- «Ростов» - «Рубин»
- «Ахмат» - «Н. Новгород»
- «Спартак» - «Локомотив»

Гандбол. Суперлига

Арэуштэу ямыгъэхь, «Адыиф»!

«Ставрополье» Ставрополь – «АГУ-Адыиф» Мыекьюапэ – 28:27 (13:11).

Чъэпыогъум и 29-м Ставрополь шызэлукIагъэх.

«Адыиф»: кьэлэпчъэлутхэр: Баскакова, Ламзина; ешIакохэр: Клименко – 2, Никулина – 2, Кириллова, Колодяжная – 1, Мещерякова, Морозова, Богданова – 4, Куцевалова – 3, Казиханова – 1, Казанджан – 5, Дмитриева, Краснова – 5, Кобл – 4.

Суперлигэм икупэу «Б-м» хэт гандбол командэхэм язичэзыу ешIэгъу гумэкIыгъохэр кызыдихьыгъэх. «Адыифыр» зэнэкьокум шылъыкIотагъэп.

Я 34-рэ такыкхьым пчъагъэр 16:13-у шытыгъ. ЗэлукIэгъур зыхьыштыр язэрэмыгъашIэу ешIакохэм хьагъэм Iэгъуаор ридзэщтыгъ: 22:20, 23:21-рэ, 23:22-рэ, 24:22-рэ. Я 50-рэ такыкхьым пчъагъэр 24:23-рэ хьугъэ.

Я 51-рэ такыкхьым Анна Красновам хьагъэм Iэгъуаор дахэу редзэ – 25:24-рэ. Алина Казан-

джан ухьумакохэм ябэнызэ кьэлапчъэм Iэгъуаор дидзагъ – 25:25-рэ. Дарина Никулинам я 54-рэ такыкхьым пчъагъэм хегъахьо – 25:26-рэ.

«Ставропольер» ыпэкIэ кылызэ тиухьумакохэр егъэгумэкIых. А. Болобам «Адыифым» икьэлапчъэ Iэгъуаор кыдедзэ – 26:26-рэ. «Адыифым» икапитанэу Ирина Клименкэм я 57-рэ такыкхьым «Ставропольем» иешIакохэм ябэнызэ хэкIыпIэр псынIкIэу кыгыотыгъ, кьэлапчъэм Iэгъуаор дидзагъ – 26:27-рэ.

Бэ тыримыгъашIэу Ангелина Болобам икIэрыкIэу гумэкIыгъо кыитфихьыгъ. Хьагъэм Iэгъуаор ридзагъ – 27:27-рэ. Кобл Зурет кьэлапчъэм зыдэом, кьэлэпчъэлутым ылъакъо Iэгъуаор тыригъагъ. А. Красновар изакъоу кьэлэпчъэлутым екIугъ, ау хьагъэм Iэгъуаор ридзэн ылъэкIыгъэп. ЗэлукIэгъур аухынымкIэ зы нэгъэупIэлэгъу кьэнагъэу В. Томилинам «Адыифым» икьэлапчъэ Iэгъуаор кыдидзагъ, 28:27-у «Ставропольем» теклоныгъэр кыдихыгъ.

Зэфэхьысыжьыр

— ЗэлукIэгъум иегъэжьэгъу хэукъоныгъэ башэ тиешIакохэм ашыгъ, Iэгъоуи 6-кIэ «Ставропольер» тапэ итэу уахьтэ кыыхэкIыгъ. Зэнэкьокум икIэху тыфэкIуагъэу теклоныгъэр зылэкIэдгъэкIыгъ. Хэукъоныгъэу тшIыгъэхэм ядэгъэзыжьын Iоф дэтшIэшт, — кытылуагъ «Адыифым» итренир шъхьалэу, Урысыем изаслуженнэ тренирэу Александр Реввэ.

Я 57-рэ такыкхьым кыщегъэжьагъэу «Адыифым» кьэлапчъэм Iэгъуаор зыкIэ дидзагъэп. Гандболыр футболым фэдэп. Такыкышчыр макIэп. ЕшIэгъум икIэху «Адыифым» ухьумэн Iофыгъохэр зэригъэцакIэхэрэм гумэкIыгъуабэ кыпкырэкIы, тикомандэ ошIэдэмышIэу бэрэ ыпэкIэ илъырэп.

Москва щешIагъэх

«Луч» Москва – «Университет» Екатеринбург – 25:26-рэ (14:14).

Чыплэхэр

Купэу «Б-р»

1. «Динамо» - 12
2. «Университет» - 9
3. «АГУ-Адыиф» - 7
4. «Ставрополье» - 6
5. «Луч» - 4
6. «Уфа-Алиса» - 2.

Зичэзыу зэлукIэгъухэр

- 4.11
  - «Динамо» - «Ставрополье»
  - 5.11
  - «Университет» - «Луч»
  - 7.11
  - «Уфа» - «Луч»
  - 10.11
  - «Адыиф» - «Динамо»
  - 12.11
  - «Ставрополье» - «Университет»
  - 14.11
  - «Адыиф» - «Университет»
  - 20.11
  - «Университет» - «Алиса»
  - «Динамо» - «Адыиф»
  - «Луч» - «Ставрополье»
  - 30.11
  - «Адыиф» - «Ставрополье».
- Нэклубгор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТИЛЬ Нурбий.**

Зэхэзышагъэр ыкIи кыдэзы-гъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-шыIэр:
385000,
кь. Мыекьюапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм кьаIыхырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емышьхуэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цыкIунэу шытэп. Мы шапхэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожьых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, теле-радиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэIоры-шIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4300
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2252

Хэутыным узшы-кIэтхэнэу шыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
ЗышыкIэтхэгъэхэ уахьтэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шъхьалэ
Дэргэ Т. И.

Редактор шъхьалэм игуадзэр
МэшIэкъо С. А.

ПшгъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
ЖакIэмыкьо А. З.